



Hassas Konular

Türkşad 576'da Bizans'ın elçisine şöyle demişti:

“Ağzında on dili ve bin yalanı olan Romalılar siz değil misiniz?”

F. Sema Barutcu Özönder*

21 Ağustos 2012

“Şu anda benim ağzında on parmağım olduğu gibi, siz Romalıların ağzında da on diliniz var. Biriyle bana, diğeriyle benim kölelerim Uar-hunlara yalan söylüyorsunuz. Sizin hükümdarınız benimle barış görüşmelerini sürdürürken, diğer yandan da efendisinden kaçan benim kölelerim Uar-hunlarla anlaşma yaptığı için çok yakında bu hareketinin cezasını çekecek. Fakat Uar-hunlar Türklerin tebaası olarak istediğim zaman bana gelirler. Siz Romalılar, neden benim devletimin elçilerini kendi gittiğiniz yoldan başka bir yol olmadığına inandırmak için Kafkaslar üzerinden gönderdiniz? Siz bunu, yolun güçlüğünü hesaba katarak Roma topraklarına hücumdan vazgeçmem için yaptınız! Ama Dinyeper nehri nerede, Tuna nereye akar, Meriç nereye dökülür, kölelerim Uar-hunlar hangi yoldan Roma diyarına vardılar... hepsi bana açık. Sizin gücünüz de benim için sır değil. Güneşin ışıklarının ilk doğduğu yerden battığı yere kadar bütün topraklar benim hakimiyetimin altındadır. Şu bedbaht Alanlara ve hatta Unigurlara bakın. Engin cesaretleriyle coşup, güçlerine güvenerek muzaffer Türk milletine karşı çıkmaya cür'et ettiler, ama ümitleri boşa çıktı. Bu yüzden tebaamız ve kölemiz oldular.”

İstemi Han oğlu Türkşad, 576'larda İran'la savaşa tutuşunca Türklerin yardımına muhtaç kalan Bizans imparatorunun huzurundaki elçisi Valentinus'a on parmağını ağzına sokup çıkarttıktan sonra işte böyle demişti.

Bir elçilik kaydı olarak Bizans diplomasi arşivlerinden çağları aşarak imparatorluğun tarihçisi Menandros marifetiyle bugüne kalan bu söylev değerindeki konuşma, “bu zamanın ruhu”nu yaratmaya çalışanlar ile onun peşine takılıp sürüklenenleri neredeyse kısıkrak yakalıyor. Türk devletinin batı kanadının şadının 14 yüzyıl önce “Eski dünya”nın Batılı süper gücünün elçisinin ancak dizleri üstünde durarak dinleyebildiği bu sözler, bu zamanın bütün ilgili muhatabına birçok şey anlatıyor.

Ne var? Kısa ve öz olarak;

1. Şuurlu millet-devlet bilgisi, bilinci ve sevgisi,
2. Soğuk ve nesnel kendi ve öteki bilgisi,
3. Her daim farkında ve uyanık tutulan bir dünya ve dünya ahvali bilgisi,
4. Coğrafya bilgisi, dakik harita bilgisi, ve buna bağlı yol güzergâhları bilgisi,
5. Ahval ve şeraitin doğru tahliline ve istikbali millet-devlet yararına ve menfaatine göre düzenlemeye yarayacak haddeden geçmiş siyaset bilgisi, bütün bu bilgilerle beslenerek “hile”yi doğru çözümleyebilme bilgisi,



6. Muhatabına kendi öz gücünü, öz güvenini, öz yeterliğini ve yetkinliğini gösterme bilgisi,
7. Muhatabına egemenlik erkini ve gücünü hatırlatma bilgisi,
8. Muhatabının yaslandığını sandığı dayanaklarını sarsma ve boşa çıkarma bilgisi,
9. Coşkun cesaret ve karşılığı olmayan cür'etin bedeli bilgisi,
10. Ve elbette bütün bu bilgiyi somutlaştırma ve eylemleştirme bilgisi.

Tarih bütün bu kısa ve kesin söylevin boşa söylenmemiş olduğunu yine aynı Bizanslı tarihçinin kaleminden şöyle kaydediyor: İstemi Han oğlu Türkşad, bu elçilik görüşmesinden sonra Bukan kumandasındaki ordularını Bosphorus'u fethetmek için Bizans'a karşı gönderdi. Uturgur reisi Anagay'la birlikte Bizanslılara karşı savaştılar, Bosphorus'u zaptettiler ve sonra 580'de Khersones önlerinde askerî bir gövde gösterisi yaptılar.

Zaman zaman, "zamanın ruhunu yakalamış" uluslar arası ilişkiler ve siyaset üzerine yazan-çizenlerden ve konuşanlardan okuyup duyuyoruz. En çok düşüneninden başlayıp en çok konuşanına kadar onlar genellikle şuna benzer cümleler kuruyorlar: Bugün Ortadoğu'da ve yakın çevremizde cereyan eden olayları ve olguları bir yüzyıl önce olup bitenler üzerinden anlamaya çalışmak beyhudedir. Yeni şeyler çalıp söylemek lazım...

Edinilmiş tecrübe ve eski bilgiden; yani temelden yoksun olduğu için dışarıdan dayatılan dayanaklar ne kadar "süper" ve "büyük" olurlarsa olsun bunlara yaslanan söylem ve söylevler, söyleyenin kim olduğuna bakmaksızın üretici olamıyor, sürekli devriliyor düşüyor. Şüphesiz temelden yoksun ithal dayanaklı ve destekli bu "yerli" söylem düşerken, yalnızca bir seda çıkarmıyor, sağa sola çarpa çarpa, sağına soluna zarar ziyan vere vere düşüyor. Düşüyor, zira zemini yok. Fakat zarar veriyor.

Zaman zaman Türk ve bölge tarihinin yalnızca şanlı sayfalarına yapılan referanslar ile "zamanın ruhu"nu "yerleştirme"ye de çalışan yüksek sesli konuşmalar işitiyoruz. Fakat şanlı tarihi yapanların çocukları ile "bu zamanın ruhunu yakalayanlar" arasında tezahür eden zihin uyuşmazlığı her geçen gün daha da belirginleşiyor. Ülkemiz ve ülkemizin çevresi "bu zamana 'kendi ruh'unu verenler" ile onun "ruhunu yakalama yarışında olanların" siyaset ve eylemleri ile insanlık tarihinin en kanlı ve vahşi zamanını yaşıyor.

Son 40 yılda, önce Sovyet Rusya sonra da Batı destekli ABD'nin işgali altında kalan Afganistan halkı bugün bir dilim ekmeğe muhtaç. Çeçenistan yerle bir oldu. Irak halkı milyonlarını verdi ve hâlâ veriyor. Batıdan esen "zamanın ruhu" iklimini her halde önce orada yarattı ki Afrika'nın kuzey ucundan başlayıp Suriye'ye dayandı. Şimdi birbirini öldürme ve bir dilim ekmeğe muhtaç olma sırası Suriye halkında. Dünya dönüyor. Hedefe yenileri oturtulmuş olabilir. Ufukta görünenleri şüphesiz görülen görmez. Eğer kendisine bakmıyorsa görmez.

Bireylerin ve milletlerin kendilerine dışarıdan bakmasını bilme becerisine sahip olmaları pek çok bakımdan yarar sağlar. Yaşadığı tarihi de milletlerin kendi arkalarında neler olup bittiğini göstermesi ve anlaması bakımından bir ayna vazifesi görür. Dünya milletlerinin ve devletlerinin tarihi bilgisi de hedefe oturtulanların önceden alacakları tedbirlerin niteliğini, ölçü ve seviyesini, tarzını belirleyeceğinden çok yararlıdır. Bu bilgiyi küçümseyenler ve buna uygun tedbir alma ve kendini koruma ve savunma mekanizmalarını geliştiremeyen milletler kendileri için belirlenmiş kaderlerini yaşamak zorunda kalacaklardır.

Esasen ortak akıl yoktur. Bu doğaya aykırı, pratiğe ve gerçeğe uygun düşmeyen bir şeydir. Ancak milletlerin tek tek ve toplumsal olarak yaşadıkları tecrübelerden edinip süzerek kalıplaştırdıkları ve çoğunu da sonuna kadar yaşamak



istediği bireyselliğinin üstüne yerleştirerek özenle koruyup kollamak istedikleri “ortak değerleri” ve bu “değerler için biçtiği yargıları” vardır. Mesela milletlerde “vatan sevgisi”, “millet sevgisi”, “devlet sevgisi”, “ordu sevgisi” böyle, tek tek bireylerin binlerce yıllık şuurulu toplu hareketlerinin sonucunda oluşturdukları “vatan”, “millet”, “devlet”, “ordu” gibi toplumsal kavram ve kurumlar bizzat kendi değer yargılarının karmaşık örgütlenmiş sonuçları olarak karşımıza çıkarlar. Bir milleti de oluşturan ve onu oluşturanları da bir arada ve birlikte yaşatan ve geleceğe uzatan şeyler esasta bunlardır. Bu gönüllü olarak topluca biçilmiş ortak değerlerden ve kurumlardan birinin zayıflığı, eksikliği veya acizliği yüzünden tarihin sayfalarına karışmış milletlerin ise ancak bir kısmını bilmekteyiz.

Türkler insanlık tarihinin kendi değerlerini üretebilme kabiliyetine sahip en eski yaşayan milletlerindedir. Bununla birlikte Türk milletinin tarihte birden çok yükseliş ve çöküş zamanları olmuştur. Türklerin çöküş zamanlarında nasıl direnip toparlanabildiklerinin ve çöküş zamanlarının yorgun ve bezgin ruhlarını nasıl yeniden diriltebildiklerinin ciddî ve kabul edilebilir bir tahlili henüz okunabilmiş değildir.

Türklüğün batı ucunu tutan devletimiz milletinin varlığını ve bütünlüğünü yeniden tehdit eden tehlikeli, hassas bir süreçten geçiyor. Milletimiz yalnızca ve yalnızca bizzat kendisinin kurduğu devletin, kendi dirliği ve varlığının sağlıklı ve bütünlüklü devamlılığını tehdit eden iç ve dış saldırılara her tür yol yöntem denenerek maruz kalıyor; bilgisiz, ehil olmayan ellerin tasarrufu ile de maruz bırakılıyor. Verdiği “Millî Mücadele”nin yorgunluğunu yeni yeni atmaya, dinlenip toparlanmaya başlayan Türk milleti, “zamanın ruhu” peşinde koşup uçanların dayanaksız boş söz ve söylevleri ve siyaset ve eylemleri ile yeni bir çöküş zamanına sokulmak isteniyor.

Türk milleti ve onun devleti üzerinde hesabı olanlar, onların çöküşten yükselişe geçiş anlarındaki henüz çözemedikleri ruhlarını öldürdüklerini sanıyorlar.

Devletimizi yönetmek için milletimizin iş başına getirdikleri ile milletimizin oyuyla devletimizi yönetmeye talip olanlar arasında “bu millet”in çok değil, daha 80 yıl önce iç ve dış tehdit ve tehlikeler karşısında dirilttiği ruhu taşıyan atalarının olduğuna dair ümit ve beklenti, milletimizde hâlâ her kötümser duygu ve düşünceye, içeriden ve dışarıdan her tür kötü niyetli düşünce ve eyleme üstün gelmeye devam ediyor. Milletimizin sabrının bir kez daha sınıandığı anlaşılıyor.

Türk milleti ve devleti ile hesabı olan her tür muhatabın şunu her zaman bilmesinde ve hatırdta tutmasında yarar var: Türk milleti zor zamanlarında muhtaç olduğu gücü her defasında yalnızca kendinde bulabilmiştir. Bu onun adsız ata Türklerinden ve “son Atatürk”ünden de belli değil midir?

*F. Sema Barutcu ÖZÖNDER, Prof.Dr., KÖKSAV Başkanı (Ankara)

KÖKSAV E-Bülteni, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (KÖKSAV) tarafından çıkarılmaktadır. KÖKSAV bağımsız ve bağlantısız, günlük siyasî konumu olmayan bir kurumdur; merkezine Türkiye ve Türk dünyasını alarak araştırmalarını ulusal ve uluslar arası sosyal, siyasî ve stratejik konulara yoğunlaştırır, araştırma ve incelemeler yapar. Dolayısıyla, bu yayında ifade edilen bütün görüşler, değerlendirmeler ve varılan sonuçlar yalnızca yazarlarına aittir.

© 2012, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı. Bütün hakları saklıdır.